

BESZÁMOLÓ

A JÓZAN BABÁK KLUB ALTERNATÍV TERHESGONDOZÁS ÉS CSALÁDGONDOZÁS PROGRAMJA 2010. ÉVI TEVÉKENYSÉGÉRŐL

Készítette: Oberth József, közreműködött: Kaló Zsuzsa, Mándi Bettina,
Váradai Krisztina, Weimper Dóra (mindannyian Józán Babák Klub).

ÁLTALÁNOS CÉL, MŰKÖDÉSI KERETEK

A Magyar Emberi Jogvédő Központ Alapítvány (MEJOK) Budapest VIII. kerület, Magdolna utca 43. szám alatti telephelyén található meg a Józán Babák Klub Alternatív Terhesgondozás és Családgondozás programja¹, mely önszervező, szociális, orvosi tanácsadói, jogi segítői tevékenységeket foglal magába.

A program általános célja segítséget nyújtani droghasználatban érintett emberek gyermekvállalásában, családalapításában, kiemelten az aktuálisan várandós nők, vagy újszülöttet, csecsemőt gondozó szülők részére.

A PROGRAM

A program kialakításában és fejlesztésében ügyfeleink megfogalmazott igényeit, illetve közvetlen ellátási tapasztalatainkat vesszük figyelembe, s ezek felhasználásával alakítjuk saját modellünket.

Az ellátásban részt vesznek

- a Józán Babák droghasználó szülők önszervező csoportja² ügyeletesei, valamint
- a Józán Babák Klubban dolgozó segítők, szakemberek.

Modellünk egy háromlépcsős ellátási folyamatot ír le:

Tájékoztató a Józán Babák Klub Alternatív Terhesgondozásáról

1. lépésként, a jelentkező várandós nő vagy legfeljebb 1 éve szült édesanya kapcsolatot vehet fel a Józán Babák önszervező csoport korábban droghasználó tagjával, aki tájékoztatást nyújt számára a választható szolgáltatásokról.

A terhesség alatt jelentkező nő, ha állapota nem egyértelmű,

- helyben elvégzett terhességi teszttel,
- vagy egészségügyi dokumentummal igazolhatja terhességét.

Névtelen szakmai szolgáltatásaink igénybe vétele előtt a dokumentumról helyben máso-

¹ A MEJOK (fenntartó) Józán Babák Klub néven alacsonyküszöbű szolgáltatásokat működtet Budapesten, ezek egyik az „Alternatív Terhesgondozás és Családgondozás”.

² A Józán Babák droghasználó szülők önszervező csoportja 2006-ban alakult anonim, informális közösség. Tagjai elsősorban fiatal édesanyák, akik terhességüket megelőzően vagy alatta is visszaélészerűen használtak valamilyen – legális vagy illegális – drogot (nikotin, alkohol, gyógyszer, kábítószer stb.).

latot készíthet, és a másolaton törölheti személyi azonosító adatait, amelyek helyett a továbbiakban egy álnevet vagy kódot használhat.

2. lépésként, a Józán Babák Klubban álneven orvosi, jogi, szociális, pszichológiai szolgáltatásokat kereshet fel. Kérésére a Józán Babák önszolgáltató csoport egy tagja kíséri őt. A várandós nő vagy édesanyja legfeljebb négy alkalommal³, ha legalább 60 perces szakmai tanácsadáson vesz részt, alkalmanként 3000 Ft (háromezer forint) értékű adományt kap.

3. lépésként, kérésére, a várandós nőt segítjük felkeresni a normál terhesgondozást (védőnő, háziorvos, szülész-nőgyógyász), illetve az édesanyját bármely egészségügyi, szociális, jogi ellátást, ahová - igény szerint - a Józán Babák önszolgáltató csoport tagja elkíséri.

Kapcsolatfelvétel

Józán Babák droghasználó szülők önszolgáltató csoport ügyelete:

- **személyesen** szerdán, csütörtökön, pénteken 10 és 16 óra között Budapest VIII. kerület, Magdolna utca 43. szám alatt,
- **telefonon** (naponta 12 és 18 óra között) a +36-70-389-28-18-as számon,
- **elektronikus levélben** az oaoa@jozanbabak.hu címen.

Névtelen tanácsadások

- Minden szerdán, 9 és 16 óra között: **Dr. Parádi József** neurológus, pszichiáter, pszichoterapeuta.
- Páratlan héten pénteken, 13 és 16 óra között: **Dr. Olawuyi Sámuel** szülész-nőgyógyász.
- Minden pénteken, 13 és 16 óra között: **Dr. Hittig Beatrix** ügyvéd (családjog, gyermekjog).
- Általános információ: **Oberth József**, +36-20-912-71-62.

(forrás: www.jozanbabak.hu)

JELENTKEZŐK

A programba 2010-ben 55 fő jelentkezett.

Közülük alkalmi látogatónak tekinthető 9 fő telefonáló, valamint 14 fő olyan nő, aki kizárólag terhességi tesztet kért, és nem adott jelzést a teszt eredményéről. A telefonálók elsősorban olyan szolgáltatások (például nőgyógyászati rendelés) iránt érdeklődtek, ahol – lakókörnyezetüktől távol – ismertethették volna helyzetüket, számítva arra, hogy droghasználatuk személyes környezetükben nem válik ismertté.

3 fő esetében nem az anya, hanem – az anya szülői jogainak szünetelése miatt – más törvényes képviselő (2 esetben az apa, 1 esetben a nagymama) vette igénybe a rendszeren anyáknak nyújtott egyes szolgáltatásokat (pszichiátriai tanácsadás, jogsegély stb.).

1 fő esetében a külföldön tartózkodó fiatal édesanyja jogsegély ügyében kezelőorvosa járt el.

28 fő személyesen jelentkezett ügyfélszolgálatunkon, mint aktuálisan várandós, 2009-ben vagy 2010-ben szült, vagy (spontán/művi) vetélésen átesett nő. E 28 fő közül:

³ 2011-ben átlagosan 8 alkalommal

- 50% (14 fő) volt várandós.
 - A várandós nők közül más okból 4 fővel korábban is kapcsolatban álltunk már, 10 fővel nem.
 - A várandós nők 85,7%-a (12 fő) volt gondozatlan terhes, közülük, miután informáltuk őket, 7 fő önállóan jelentkezett terhesgondozáson (1 fő szült 2010-ben, 1 fő várhatóan 2011-ben fog, 1 főnél spontán vetélés történt), vagy más egészségügyi ellátást kért (4 fő abortusz), 4 fő esetében szolgáltatásunk hozta létre az ellátási (klinikai) kapcsolatot, 1 fő esetében ez eredménytelennek bizonyult (a várandós nő nem jelentkezett újból).
- A 28 jelentkező közül 2009-ben 35,7% (10 fő), 2010-ben 25% (7 fő) szült, míg 2011-ben várhatóan 10,7% (3 fő) fog szülni.
- 2010-ben 3,5%-uknak (1 fő) spontán, 25%-uknak (7 fő) művi vetélése volt.

SZOCIODEMOGRÁFIAI ADATOK, DROGHASZNÁLATI JELLEMZŐK

A programban résztvevő nők közül 16 fővel félig strukturált életút-interjút készítettünk. Ezek elsődleges adatait az 1. és a 2. táblázatban mutatjuk be.

1. táblázat. Interjúban részt vett nők szociodemográfiai adatai (n=16)

Életkor	28,37 (20-36) év
Családi állapot	50% (8 fő) egyedülálló, 6% (1 fő) házas, 31% (5 fő) partner/élettársi kapcsolat, 6% (1 fő) egyéb (<i>vőlegény</i>) 6% (1 fő) nem tudja, nem válaszol
Foglalkozási helyzet	31% (5 fő) munkanélküli, álláskereső, 12% (2 fő) munkanélküli, nem keres állást, 25% (4 fő) teljes időben háztartásbeli, 6% (1 fő) rokkantnyugdíjas 6% (1 fő) egyéb (<i>alkalmi tanítás</i>) 12% (2 fő) nem tudja, nem válaszol
Jövedelemforrás	6% (1 fő) fizetett állás, fizetés, vállalkozás, 25% (4 fő) segély 31% (5 fő) házastárs, család, barát tartja el 25% (4 fő) áruk adás-vétele (seftelés) 6% (1 fő) lopás 50% (8 fő) gyermektámogatás 31% (5 fő) prostitúció 12% (2 fő) egyéb: <i>gyerektartás, rokkantnyugdíj</i> 12% (2 fő) nem tudja, nem válaszol
Származás	56% (9 fő) magyar 50% (8 fő) cigány 6% (1 fő) román
Együttélés	6% (1 fő) senkivel, egyedül 6% (1 fő) házastárssal 25% (4 fő) partnerrel 19% (3 fő) szülővel/szülőkkel 44% (7 fő) saját, 18 év alatti gyerekkel 19% (3 fő) más családtaggal 12% (2 fő) egyéb: <i>rossz barátok, női szálló</i>

Iskolai végzettség	19% (3 fő) kevesebb mint 8 általános 25% (4 fő) 8 általános 6% (1 fő) befejezetlen szakmunkás, szakközépiskola 6% (1 fő) befejezett gimnázium 12% (2 fő) befejezett szakmunkás, szakközépiskola 6% (1 fő) OKJ képzés 6% (1 fő) befejezetlen főiskola, egyetem 6% (1 fő) főiskola, egyetem 12% (2 fő) egyéb: 10 osztály, szakiskola
Lakhatás	31% (5 fő) saját tulajdonú lakásban 25% (4 fő) más lakásban 25% (4 fő) önkormányzati lakásban 6% (1 fő) hajléktalanszállón 6% (1 fő) utcán 6% (1 fő) egyéb: CSÁO
Alkoholfogyasztás	70% (11 fő) nem jellemző 31% (5 fő) alkalmanként fogyaszt alkoholt
Dohányzás	56% (9 fő) egy doboz vagy több naponta 31% (5 fő) kevesebb mint egy doboz naponta 12% (2 fő) nem dohányzik
Tartós betegség	50% (8 fő) (vérszegénység, méhnyakrák, pszichiátriai betegségek)
Droghasználatból származó betegség	50% (8 fő) (egy fő konkrétan: hepatitis C)
Gyermekek száma	6% (1 fő) 4 gyermek 6% (1 fő) 3 gyermek 31% (5 fő) 2 gyermek 31% (5 fő) 1 gyermek
Terhesség tervezése	25% (4 fő) tervezett 69% (11 fő) nem tervezett 6% (1 fő) nem tudja, nem válaszol
Abortusz	69% (11 fő) volt, 37,5 % (6 fő) több (6%, 1 főnek 10 db) 31% (5 fő) nem volt
Spontán vetélés	38 % (6 fő) volt, 19% (3 fő) több is 63% (10 fő) nem volt

2. táblázat. Interjúban részt vett nők (n=16) droghasználati jellemzői

	Használat valaha	utóbbi 30 napban	utóbbi 30 napban injek-tálva
Marihuána	100% (16 fő)	56% (9 fő)	-
crack	12% (2 fő)	-	-
Kokain	56% (9 fő)	12% (2 fő)	6% (1 fő)
Heroin	88 % (14 fő)	19% (3 fő)	6% (1 fő)
Amfetamin-heroin	50% (8 fő)	6% (1 fő)	6% (1 fő)
Felírt metadon	12% (2 fő)	6% (1 fő)	-
Utcai metadon	81% (13 fő)	6% (1 fő)	-
Suboxon	12% (2 fő)	-	-
Más opiátok	38 % (6 fő)	-	-
amfetamin	100% (16 fő)	88 % (14 fő)	81% (13 fő)
Egyéb: LSD	25% (4 fő)	6% (1 fő)	6% (1 fő)
Egyéb: Mephedron	31% (5 fő)	25% (4 fő)	19% (3 fő)

ELLÁTÁSBA KERÜLÉS, IGÉNYBE VETT SZOLGÁLTATÁSOK

A program látogatói legtöbbször személyes ismerőseik javaslatára érkeztek a Józán Babák Klubba, hogy valamilyen segítséget kérjenek, emellett számottevő a más szociális és egészségügyi intézmények javaslatára jelentkezők aránya is.

3. táblázat. A programban megjelent nők (n=28) kapcsolatfelvétele

„ÉRKEZÉSI ÚTVONAL”	IGÉNYBE VEVŐ	
személyes ismeretségeken keresztül	11 fő	39,28%
más szociális és gyermekjóléti szolgáltatón keresztül (Baptista Szeretetszolgálat, Evangéliumi Pünkösdi Közösség rehabilitációs otthona, Kék Pont Alapítvány, II. kerület Gyermekjóléti Szolgálat, III. kerületi Családsegítő Szolgálat)	6 fő	21,42%
egészségügyi szolgáltatón keresztül (MÖSZ Drogambulancia, OORI Addiktológiai Gondozó)	4 fő	14,28%
más saját szolgáltatás felől (önsegítő csoport ügylete, szociális munka)	4 fő	14,28%
utcáról	2 fő	7,14%
internet (www.jozanbabak.hu)	1 fő	3,57%

A program látogatói a következő anonim szolgáltatásokat vették igénybe a Józán Babák Klubban, a már ismertetett háromlépcsős ellátási modellben.

4. táblázat. A programban megjelent nők (n=28) által igénybe vett szolgáltatások

TEVÉKENYSÉG	IGÉNYBE VEVŐ	
szociális (adományozás)	24 fő	85,71%
Józán Babák droghasználó szülők önsegítő csoportja	15 fő	53,57%
szociális (ellátásszervezés)	12 fő	42,85%
jogi	9 fő	32,14%
nőgyógyászati tanácsadás	6 fő	21,42%
pszichoterápia (krízis)	5 fő	17,85%
addiktológiai (orvosi) tanácsadás	3 fő	10,71%

A program látogatói egyes egészségügyi ellátásokat a Józán Babák Klub közreműködésével vettek igénybe (ellátási kapcsolat felvételével, egyes alkalmakkor személyes kísérettel, de ide nem értve, ha az ellátás igénybe vételéhez kizárólag információt nyújtottunk a kliens részére).

5. táblázat. A programban megjelent nők (n=28) által igénybe vett szolgáltatások

EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÁS	IGÉNYBE VEVŐ	
szülész-nőgyógyász ^x	9 fő	32,14%
addiktológiai	1 fő	3,57%
védőnői	1 fő	3,57%
házi orvosi	1 fő	3,57%

^x Megjegyzés: 4 fő esetében volt szükséges személyszállítás saját gépjárművel.

A 28 fő ellátott nő közül 17 fő (1-4 fő) 18 év alatti gyermekkel él együtt, akik közül a legfiatalabbak 6 hónaposak, a legidősebb 17 éves, míg átlagos életkoruk: 43,5 hónap.

15-en hajléktalanok, ami alatt azt értjük, hogy vagy közterületen (1 fő), vagy hajléktalanellátó intézményben (1 fő), vagy foglalt lakásban (1 fő) élnek, vagy szívességi lakáshasználók (12 fő). A szívességi lakáshasználók között 9 fő él együtt 11 fő 18 év alatti gyermekkel, akik átlagos életkora 40,4 hónap (6-96 hónap).

TÁMOGATÓK

A program támogatói 2010-ben: Budapest Fővárosi Önkormányzat, Budapest Józsefvárosi Önkormányzat, EGT/Norvég Finanszírozási Mechanizmus, Nemzeti Civil Alapprogram, Nemzeti Erőforrás Minisztérium, Szociális és Munkaügyi Minisztérium.